

Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi İstatistikleri

Haziran 2023

Cari İşlemler Dengesi

TCMB tarafından açıklanan ödemeler dengesi istatistiklerine göre 2022 yılının Haziran ayında 2.581 milyon dolar açık veren cari denge, 2023 yılının aynı ayında 674 milyon dolar fazla verdi. Böylece 2021 yılı Ekim ayından bu yana ilk kez cari fazla verilmiş oldu. 2023 yılı Mayıs ayında 59.746 milyon dolar olan 12 aylık cari işlemler açığı, Haziran ayında 56.491 milyona geriledi.

Cari fazla verilmesinde; ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığının, Haziran ayında önceki yılın aynı ayına göre 2.734 milyon dolar azalarak 3.697 milyona gerilemesi etkili oldu.

Hizmetler dengesi kaynaklı girişler ise önceki yılın aynı ayına göre 141 milyon dolar artarak 5.019 milyon dolar oldu.

Birincil gelir dengesinden kaynaklanan net çıkışlar, önceki yılın aynı ayına göre 109 milyon dolar azalarak 799 milyon dolar olarak gerçekleşti.

2022 yılı Haziran ayında 120 milyon dolar net çıkış kaydedilen ikincil gelir dengesi kaleminde, 2023 yılının aynı ayında 151 milyon dolar net giriş yaşandı.

Cari İşlemler Dengesi, m\$ - Haziran

Aylık	2022	2023	Yıllık Değ.
İhracat	23.253	20.353	-12,5%
İthalat	-29.684	-24.050	-19,0%
Ticaret Dengesi	-6.431	-3.697	-42,5%
Hiz. Gelir	8.496	9.509	11,9%
Hiz. Gider	-3.618	-4.490	24,1%
Hiz. Dengesi	4.878	5.019	2,9%
Birincil Den.	-908	-799	-12,0%
İkincil Den.	-120	151	A.D.
Cari Denge	-2.581	674	A.D.

12 Aylık	2022	2023	Yıl. Değ.
İhracat	246.656	249.282	1,1%
İthalat	-303.445	-348.571	14,9%
Ticaret Dengesi	-56.789	-99.289	74,8%
Hiz. Gelir	77.613	97.312	25,4%
Hiz. Gider	-35.336	-45.393	28,5%
Hiz. Dengesi	42.277	51.919	22,8%
Birincil Den.	-9.700	-9.583	-1,2%
İkincil Den.	-405	462	A.D.
Cari Denge	-24.617	-56.491	129,5%

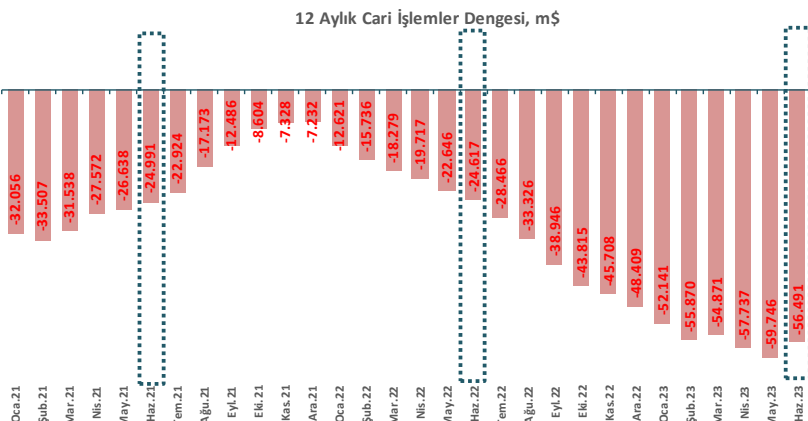
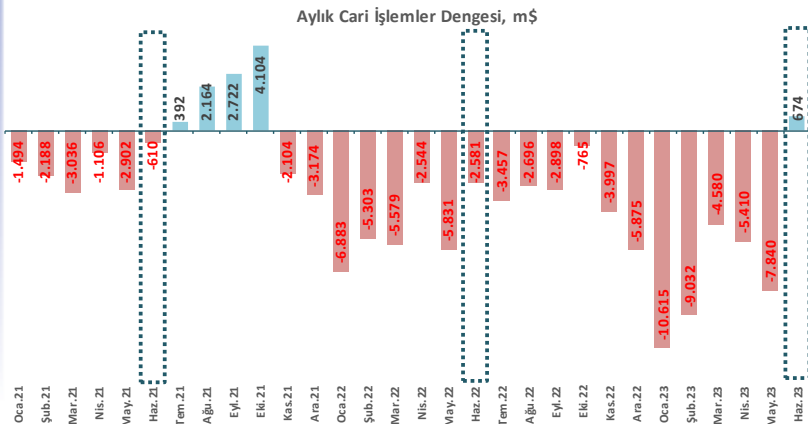
Cari İşlemler Dengesi, m\$ - Aylık

	2021	2022	2023	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-1.494	-6.883	-10.615	80,7%	54,2%
Şubat	-2.188	-5.303	-9.032	-14,9%	70,3%
Mart	-3.036	-5.579	-4.580	-49,3%	-17,9%
Nisan	-1.106	-2.544	-5.410	18,1%	112,7%
Mayıs	-2.902	-5.831	-7.840	44,9%	34,5%
Haziran	-610	-2.581	674	A.D.	A.D.
Temmuz	392	-3.457			
Ağustos	2.164	-2.696			
Eylül	2.722	-2.898			
Ekim	4.104	-765			
Kasım	-2.104	-3.997			
Aralık	-3.174	-5.875			
Ocak - Haziran	-11.336	-28.721	-36.803		28,1%

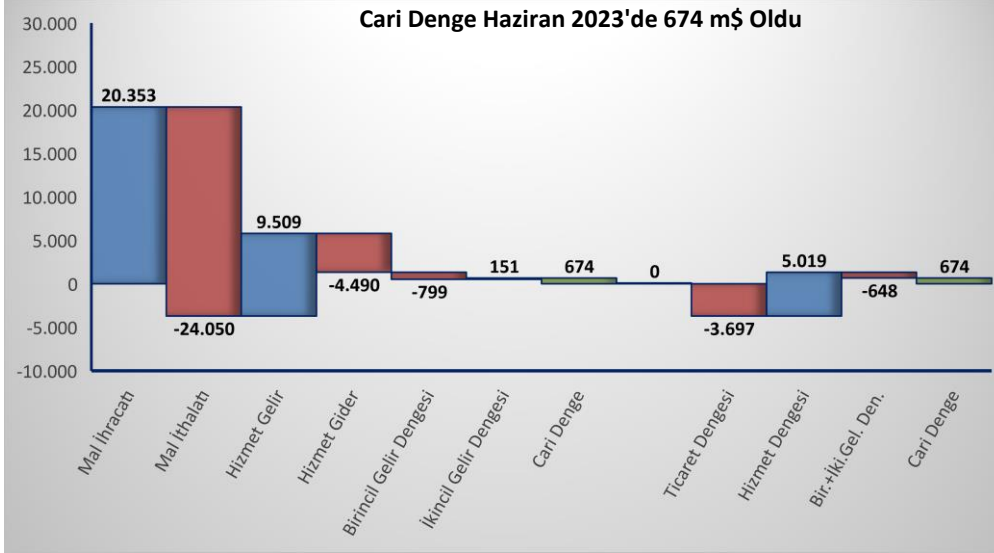
Cari İşlemler Dengesi, m\$ - 12 Aylık

	2021	2022	2023	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-32.056	-12.621	-52.141	7,7%	313,1%
Şubat	-33.507	-15.736	-55.870	7,2%	255,0%
Mart	-31.538	-18.279	-54.871	-1,8%	200,2%
Nisan	-27.572	-19.717	-57.737	5,2%	192,8%
Mayıs	-26.638	-22.646	-59.746	3,5%	163,8%
Haziran	-24.991	-24.617	-56.491	-5,4%	129,5%
Temmuz	-22.924	-28.466			
Ağustos	-17.173	-33.326			
Eylül	-12.486	-38.946			
Ekim	-8.604	-43.815			
Kasım	-7.328	-45.708			
Aralık	-7.232	-48.409			

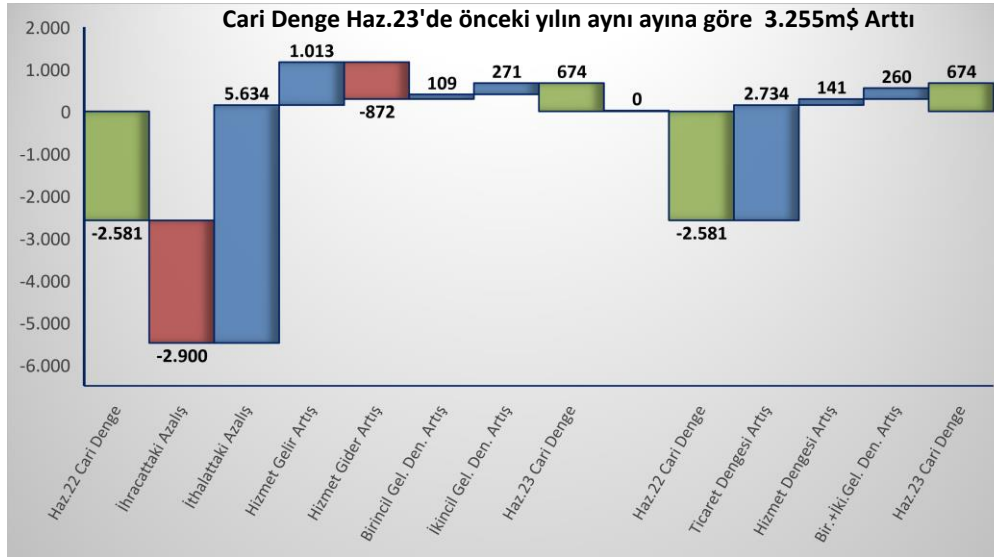
Kaynak: TCMB

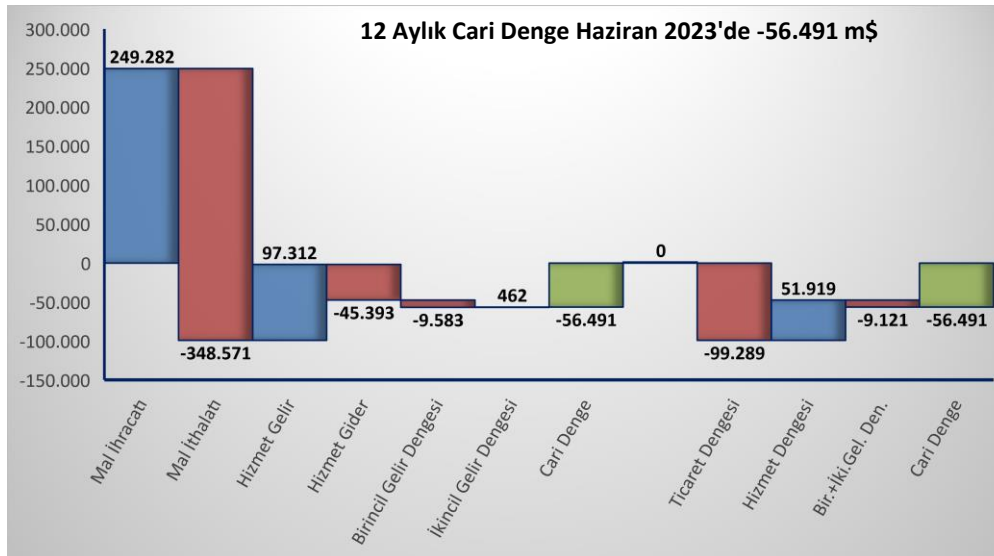
Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi

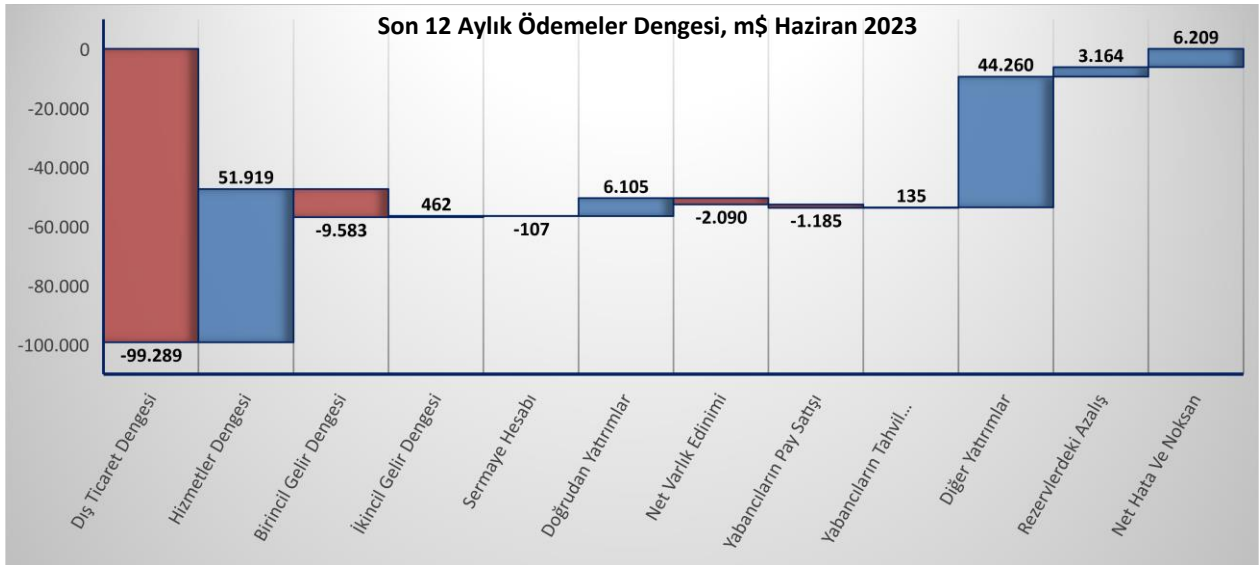
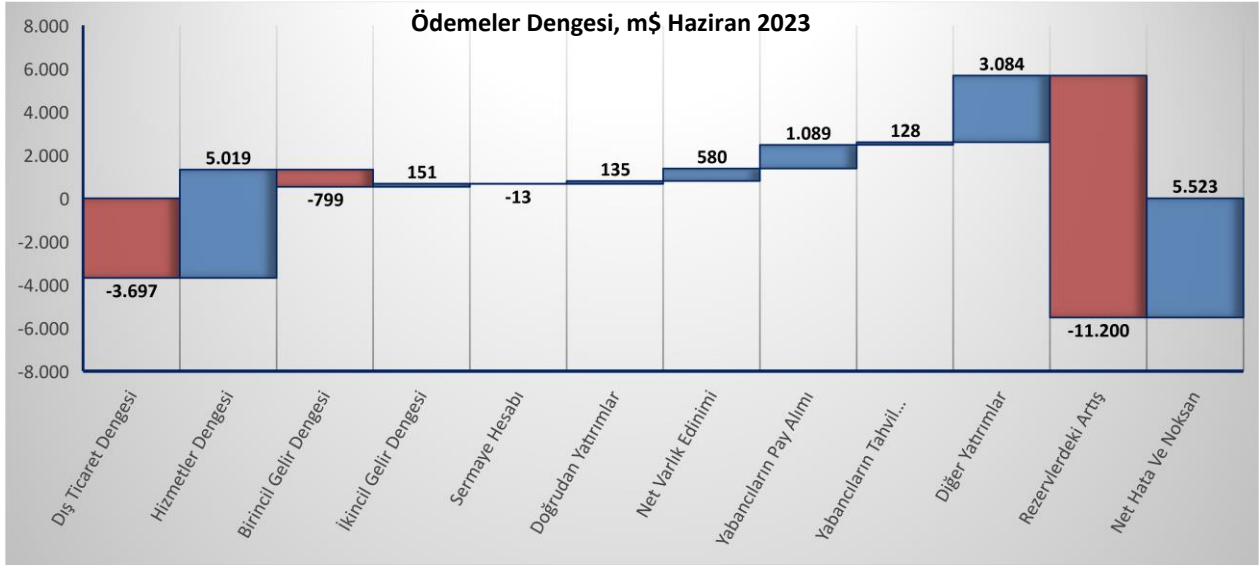
2023 yılı Haziran ayında 20,4 milyar dolar ihracat yapılırken, 24,1 milyar dolar ithalat yapıldı ve ticaret dengesi 3,7 milyar dolar açık verdi. 9,5 milyar dolar hizmet geliri elde edilirken, 4,5 milyar dolar hizmet gideri kaydedildi ve hizmet dengesi 5,0 milyar dolar fazla verdi. Birincil ve ikinci gelir dengesinin 0,6 milyar dolar açık vermesiyle 2023 yılı Haziran ayında cari denge, 0,7 milyar dolar fazla verdi.

2022 Haziran ayında 2,6 milyar dolar açık veren cari dengenin, 2023 yılı Haziran ayında 674 milyon dolar fazla vermesinin temel sebebi dış ticaret dengesinin 2,7 milyar dolar artmasıdır. İhracat önceki yılın aynı dönemine göre 2,9 milyar dolar, ithalat 5,6 milyar dolar azalış gösterdi ve böylece dış ticaret dengesi 2,7 milyar dolar artarak 3,7 milyar dolar açık verdi. Bu gelişme neticesinde 2022 yılı Haziran ayında 2,6 milyar dolar açık veren cari denge, 2023 yılının aynı ayında 674 milyon dolar fazla verdi.

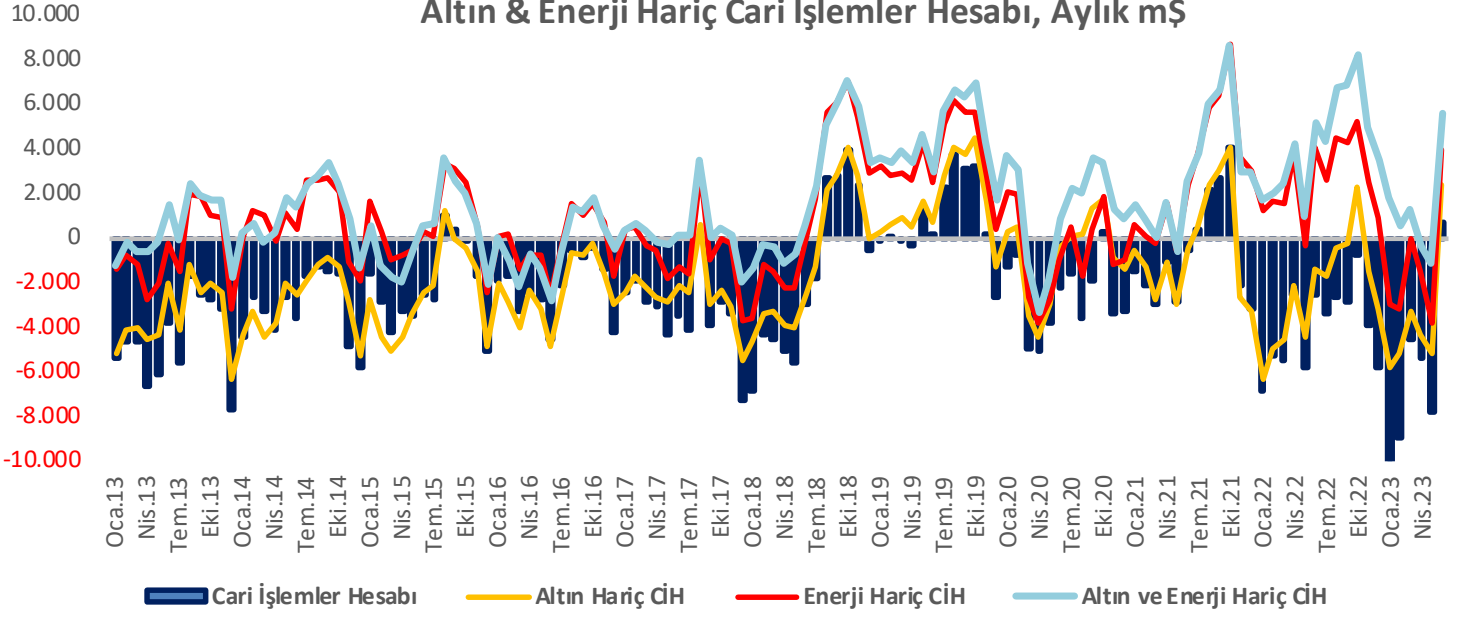
Haziran 2023'de 12 aylık ticaret dengesi 99,3 milyar dolar açık verirken, hizmetler dengesi 51,9 milyar dolar fazla verdi. 9,1 milyar dolar birincil+ikincil gelir dengesi çıkışlarıyla beraber 12 aylık cari açık 56,5 milyar dolar oldu.

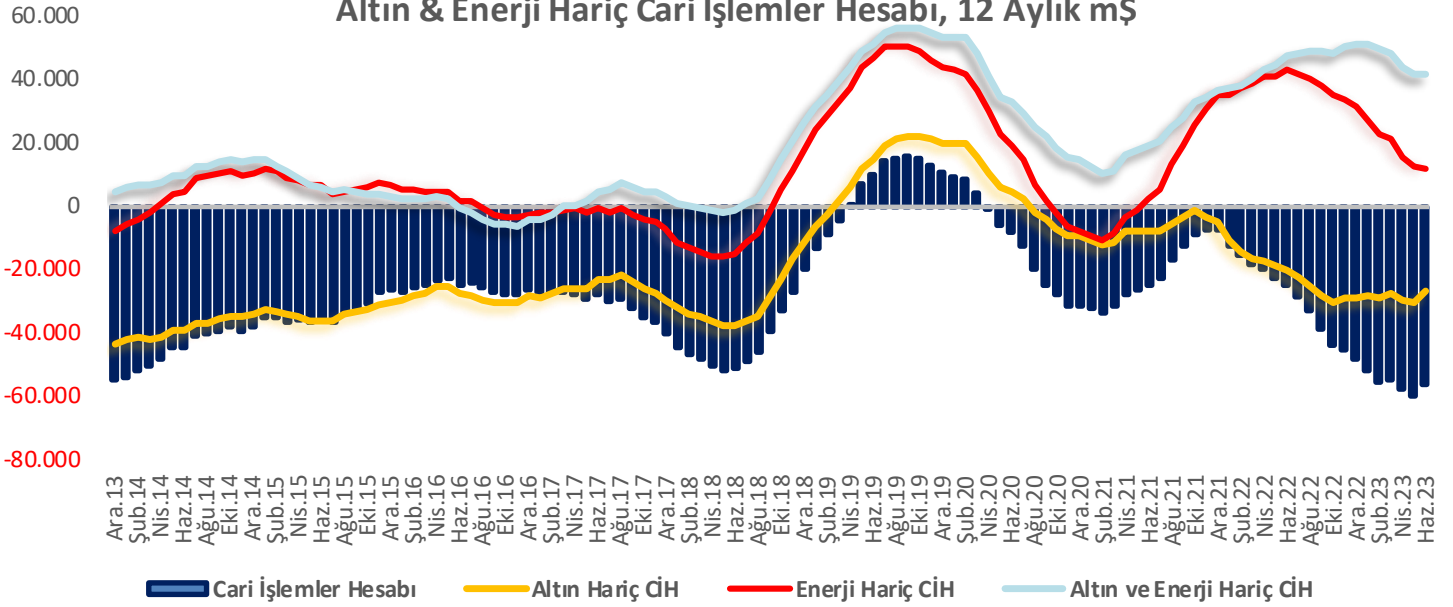
Cari açığın temel olarak nasıl finanse edildiğini gösteren ödemeler dengesi istatistiklerine göre 2023 Haziran ayında 674 milyon dolar cari fazla ile beraber yabancıların 1,1 milyar dolarlık pay ve 128 milyon dolarlık tahvil alımının yanı sıra 135 milyon dolar doğrudan yatırımlar, 3,1 milyar dolar diğer yatırımlar ve 580 milyon dolar net varlık edinimi hesabıyla birlikte toplamda 5,7 milyar dolar döviz girişi gerçekleşmiştir. 5,5 milyar dolar net hata ve noksan sonrasında ise TCMB'nin rezervlerinde 11,2 milyar dolarlık artış yaşanmıştır.

Son 12 aylık dönemde ise 56,5 milyar dolar olan cari açığa beraber yabancıların 1,2 milyar dolarlık pay satışının yanı sıra 2,1 milyar dolar net varlık edinimi hesabıyla birlikte toplamda 59,8 milyar dolarlık döviz çıkışı gerçekleşmiştir. Çıkan bu dövize karşılık yabancıların tahvil alımından 135 milyon dolar, 6,1 milyar dolar doğrudan yatırımlardan döviz girdisi olurken büyük bir kısmı TCMB'nin yükümlülüklerinin artmasıyla oluşan diğer yatırımlar hesabından 44,3 milyar dolar giriş olmuştur. 6,2 milyar dolar net hata ve noksan sonrasında ise TCMB'nin rezervlerinde 3,2 milyar dolarlık azalış yaşanmıştır.

Altın & Enerji Hariç Cari İşlemler Hesabı, Aylık m\$

Altın & Enerji Hariç Cari İşlemler Hesabı, 12 Aylık m\$

Altın hariç cari işlemler hesabı, 2022 Haziran ayında 1,4 milyar dolar açık vermişken, 2023 yılının aynı döneminde 2,3 milyar dolar fazla vermiştir.

Türkiye’de, yıllar itibariyle ekonomik ve sosyal gelişmeler nedeniyle enerji tüketimi artmakta buna karşın yerli enerji kaynaklarımızın sınırlı olması sebebiyle enerji arzımız aynı hızda artırılmamaktadır. Bu durum ülkemizi enerjide dışa bağımlı hale getirmekte ve cari dengemizi olumsuz etkilemektedir. Ayrıca enerji ithalatının cari işlemler dengesine olan etkisi sadece miktar değişimlerinden değil fiyat değişimlerinden de kaynaklanmaktadır. Buna bağlı olarak petrol fiyatlarındaki dalgalanma ve tüketilen enerjiyle yükseliş gösteren Türkiye’nin enerji ithalatı 2022 yılı Haziran ayında 8,1 milyar dolar iken 2023 yılı Haziran ayında 4,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılı Haziran ayında 4,0 milyar dolar fazla veren enerji hariç cari işlemler hesabı ise 2023 yılı Haziran ayında 3,9 milyar dolar fazla vermiştir.

Enerji ithalatı cari denge üzerinde baskı unsuru olmaya devam ederken 2022 yılı Haziran ayında 5,2 milyar dolar fazla veren altın ve enerji hariç cari denge, 2023 yılı Haziran ayında 5,6 milyar dolar fazla vermiştir.

Dış Ticaret Dengesi, m\$ - Aylık					
2023	İhracat	İthalat	Denge	Karş. Oranı	Aylık Değ.
Ocak	19.226	31.771	-12.545	61%	69,4%
Şubat	18.407	28.914	-10.507	64%	-16,2%
Mart	23.370	29.677	-6.307	79%	-40,0%
Nisan	19.059	26.143	-7.084	73%	12,3%
Mayıs	21.283	31.818	-10.535	67%	48,7%
Haziran	20.353	24.050	-3.697	85%	-64,9%
Ocak - Haziran	121.698	172.373	-50.675	71%	

Dış Ticaret Dengesi, m\$ - 12 Aylık					
2023	İhracat	İthalat	Denge	Karş. Oranı	Aylık Değ.
Ocak	254.973	348.492	-93.519	73%	4,5%
Şubat	253.501	351.235	-97.734	72%	4,5%
Mart	254.217	351.785	-97.568	72%	-0,2%
Nisan	249.865	350.178	-100.313	71%	2,8%
Mayıs	252.182	354.205	-102.023	71%	1,7%
Haziran	249.282	348.571	-99.289	72%	-2,7%

Dış Ticaret Dengesi, m\$ - Aylık					
	2021	2022	2023	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-1.907	-8.547	-12.545	55,5%	46,8%
Şubat	-2.102	-6.292	-10.507	-16,2%	67,0%
Mart	-2.988	-6.473	-6.307	-40,0%	-2,6%
Nisan	-1.744	-4.339	-7.084	12,3%	63,3%
Mayıs	-3.055	-8.825	-10.535	48,7%	19,4%
Haziran	-1.635	-6.431	-3.697	-64,9%	-42,5%
Temmuz	-3.148	-9.258			
Ağustos	-2.884	-9.649			
Eylül	-1.126	-8.029			
Ekim	-50	-6.444			
Kasım	-3.628	-7.168			
Aralık	-5.046	-8.066			
Ocak - Haziran	-13.431	-40.907	-50.675		23,9%

Dış Ticaret Dengesi, m\$ - 12 Aylık					
	2021	2022	2023	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-36.463	-35.953	-93.519	4,5%	160,1%
Şubat	-36.622	-40.143	-97.734	4,5%	143,5%
Mart	-35.255	-43.628	-97.568	-0,2%	123,6%
Nisan	-33.155	-46.223	-100.313	2,8%	117,0%
Mayıs	-33.466	-51.993	-102.023	1,7%	96,2%
Haziran	-33.039	-56.789	-99.289	-2,7%	74,8%
Temmuz	-34.224	-62.899			
Ağustos	-31.732	-69.664			
Eylül	-29.104	-76.567			
Ekim	-27.864	-82.961			
Kasım	-27.632	-86.501			
Aralık	-29.313	-89.521			

Kaynak: TCMB

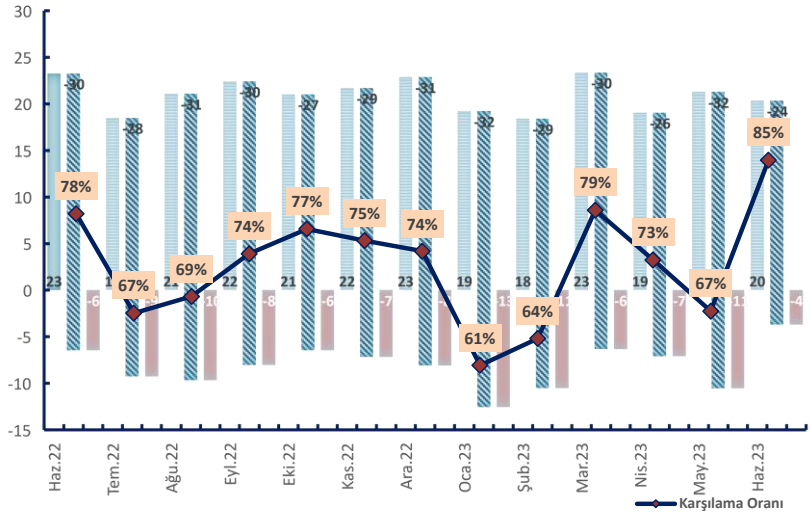
Dış Ticaret Dengesi

2023 yılı Haziran ayında ihracat bir önceki aya göre %4,37 azalarak 20.353 milyon dolara gerilerken, ithalat %24,41 azalarak 24.050 milyon dolara geriledi. Böylelikle 2022 yılı Mayıs ayında 10.535 milyon dolar açık veren dış ticaret dengesi, 2023 yılı Haziran ayında 3.697 milyon dolar açık verdi.

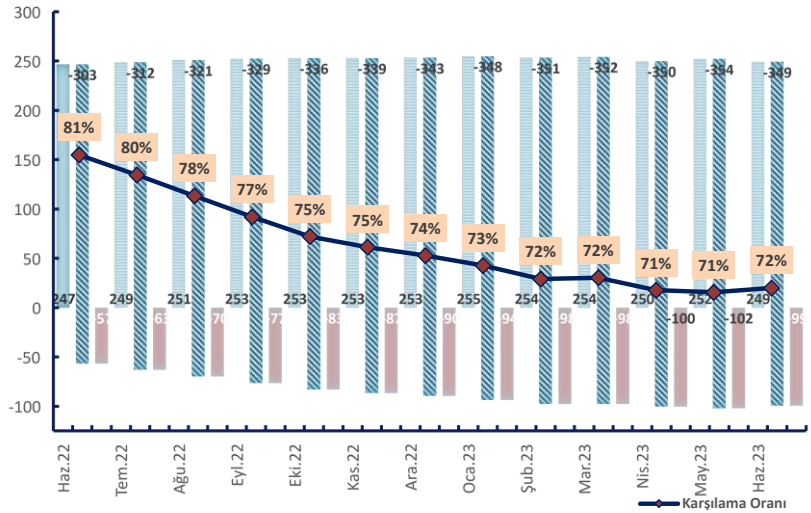
İhracatın ithalatı karşılama oranı 2022 Haziran ayında %78 seviyesindeyken 2023 yılı Haziran ayında %85'ye yükseldi. Mayıs 2022'de ise %67 seviyesinde idi.

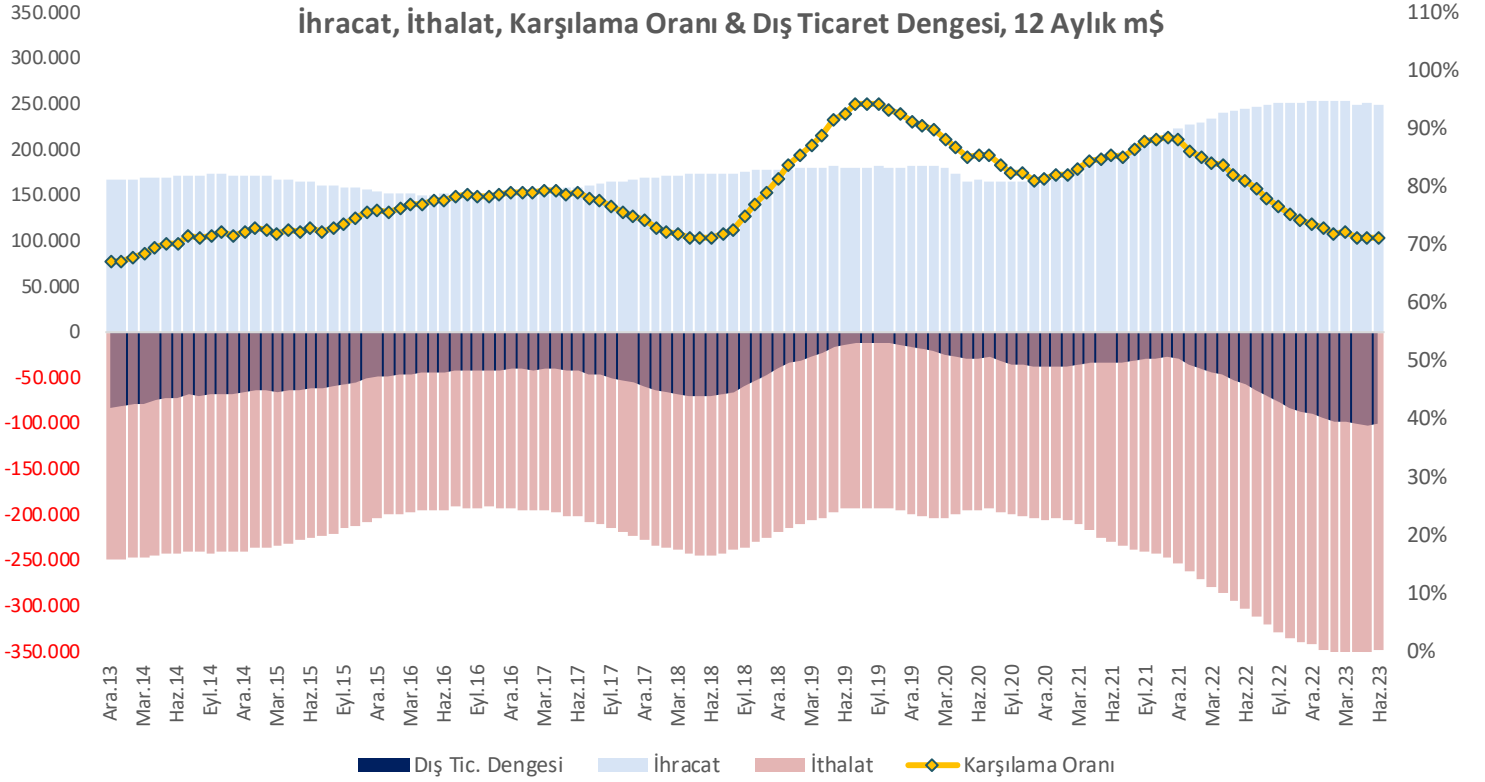
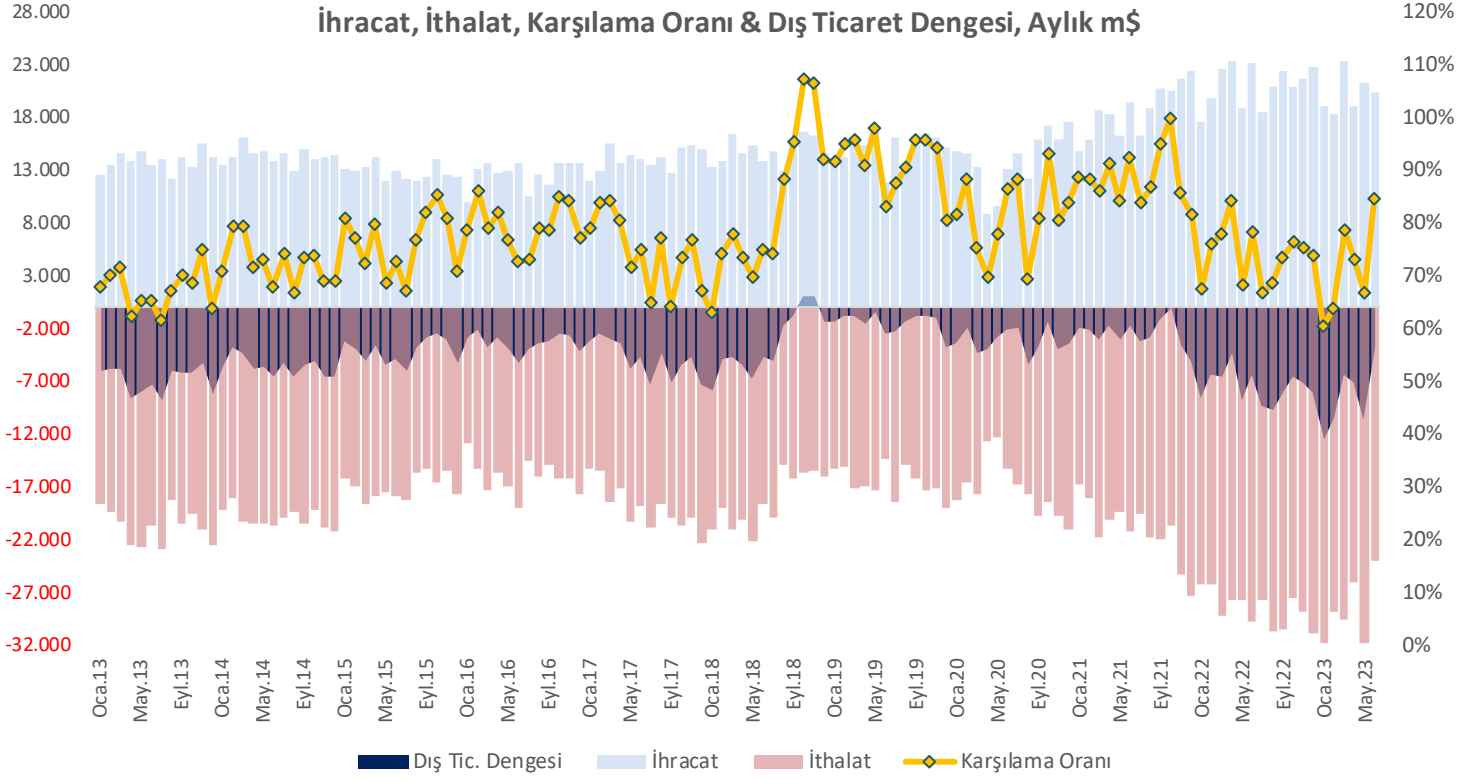
12 aylık ihracat ve ithalat sırasıyla 249.282 ve 348.571 milyon dolar olması sonucunda 12 aylık dış ticaret açığı, 99.289 milyar dolar olarak gerçekleşti.

İHRACAT, İTHALAT & DİŞ TİCARET DENGESİ, AYLIK MİLYARŞ

İHRACAT, İTHALAT & DİŞ TİCARET DENGESİ, 12 AYLIK MİLYARŞ

Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi

Hizmetler Dengesi

2022 yılı Haziran ayında 4,9 milyar dolar net fazla veren hizmetler dengesi, 2023 yılı Haziran ayında 5 milyar dolar net fazla verdi. Hizmetler dengesi, aylık %26,1 ve yıllık %2,9 artış gösterdi.

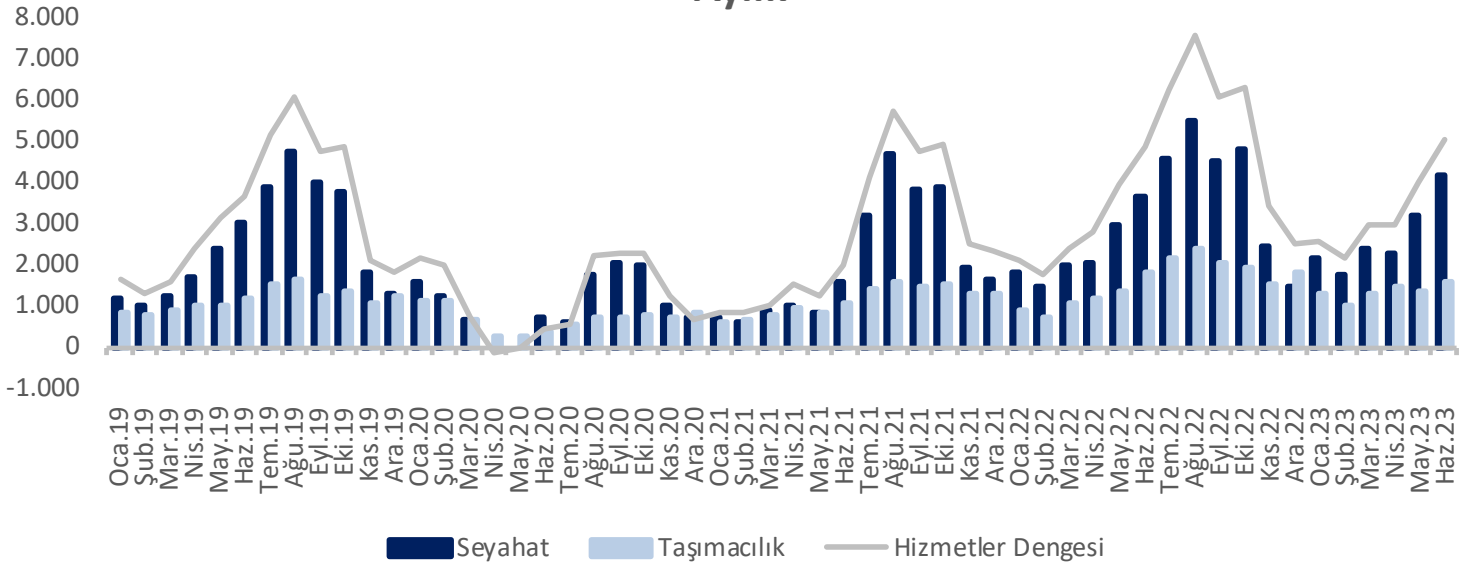
Koronavirüs salgını nedeniyle 2020 yılı Nisan ve Mayıs aylarında sıfır olan seyahatin, 2020 Haziran ayı itibariyle salgının kontrol altına alınmasıyla ülkelerin sınırlarını açmalarının etkisiyle 2020 Ağustos ayında önceki aya göre %211 artış görüldü. Hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler, Haziran 2023'de bir önceki yılın aynı ayına göre %14,4 artarak 4.203 milyon dolara yükseldi. Aylık bazda ise yaz aylarına girilmiş olması nedeniyle %31,8 arttı.

Hizmetler Dengesi, m\$ - Aylık														
2023	Bak. ve On.	Taşım.	Seyahat	İnşaat	Sig. ve Emk.	Finansal	Fikri Mülk.	Telkom.	Diğ. İş Hiz.	Kiş. Kült. ve Eğ.	Resmi Hiz.	Hiz. Denge	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	120	1.277	2.160	12	-319	-138	-220	7	-271	-13	-46	2.584	2,5%	22,2%
Şubat	128	1.027	1.749	65	-193	-110	-148	-82	-209	-14	-55	2.178	-15,7%	23,7%
Mart	130	1.304	2.382	62	-83	-77	-304	-157	-219	-17	-63	2.983	37,0%	24,8%
Nisan	130	1.467	2.281	64	-171	-111	-209	-120	-252	-11	-101	2.987	0,1%	6,9%
Mayıs	147	1.343	3.190	62	-61	-64	-212	-89	-285	-9	-71	3.980	33,2%	0,9%
Haziran	38	1.595	4.203	16	5	-45	-382	-95	-313	-24	-47	5.019	26,1%	2,9%
Temmuz														
Ağustos														
Eylül														
Ekim														
Kasım														
Aralık														
Ocak - Haziran	693	8.013	15.965	281	-822	-545	-1.475	-536	-1.549	-88	-383	19.731		10,3%

Hizmetler Dengesi, m\$ - 12 Aylık														
2023	Bak. ve On.	Taşım.	Seyahat	İnşaat	Sig. ve Emk.	Finansal	Fikri Mülk.	Telkom.	Diğ. İş Hiz.	Kiş. Kült. ve Eğ.	Resmi Hiz.	Hiz. Denge	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	1.213	19.244	37.653	373	-1.239	-1.067	-2.629	-175	-2.525	169	-660	50.539	0,9%	52,6%
Şubat	1.251	19.560	37.922	433	-1.347	-1.067	-2.648	-262	-2.556	158	-676	50.956	0,8%	49,7%
Mart	1.325	19.817	38.338	471	-1.307	-1.049	-2.724	-389	-2.591	140	-683	51.549	1,2%	45,5%
Nisan	1.347	20.120	38.579	508	-1.403	-1.038	-2.765	-517	-2.690	128	-733	51.742	0,4%	41,0%
Mayıs	1.386	20.118	38.806	540	-1.380	-1.023	-2.832	-636	-2.780	107	-750	51.778	0,1%	31,4%
Haziran	1.322	19.922	39.335	529	-1.268	-994	-2.969	-712	-2.866	73	-719	51.919	0,3%	22,8%
Temmuz														
Ağustos														
Eylül														
Ekim														
Kasım														
Aralık														

Kaynak: TCMB

Aylık

Finans Hesabı, m\$ - Aylık					
2023	Doğ. Yat.	Port. Yat.	Diğer Yat.	Rezerv Değ.	Finans Hesabı
Ocak	142	469	543	9.341	10.495
Şubat	523	236	2.563	4.677	7.999
Mart	473	-1.036	8.104	264	7.805
Nisan	784	-1.204	789	8.163	8.532
Mayıs	89	-1.412	139	16.578	15.394
Haziran	135	1.797	3.084	-11.200	-6.184
Temmuz					
Ağustos					
Eylül					
Ekim					
Kasım					
Aralık					
Ocak - Haziran	2.146	-1.150	15.222	27.823	44.041

Finans Hesabı

Finans hesabı altındaki doğrudan yatırımlar kaleminde 2022 Haziran ayında 1.037 milyon dolar net giriş yaşanırken 2023 yılı Haziran ayında 135 milyon dolarlık giriş yaşandı.

Portföy yatırımlarında ise 1.797 milyon dolarlık net giriş oldu. Alt kalemler incelendiğinde, yurt dışı yerleşiklerin hisse senetlerinde 1.089 milyon dolar ve devlet iç borçlanma senetlerinde (DİBS) 46 milyon dolar net alım yaptığı görülmektedir.

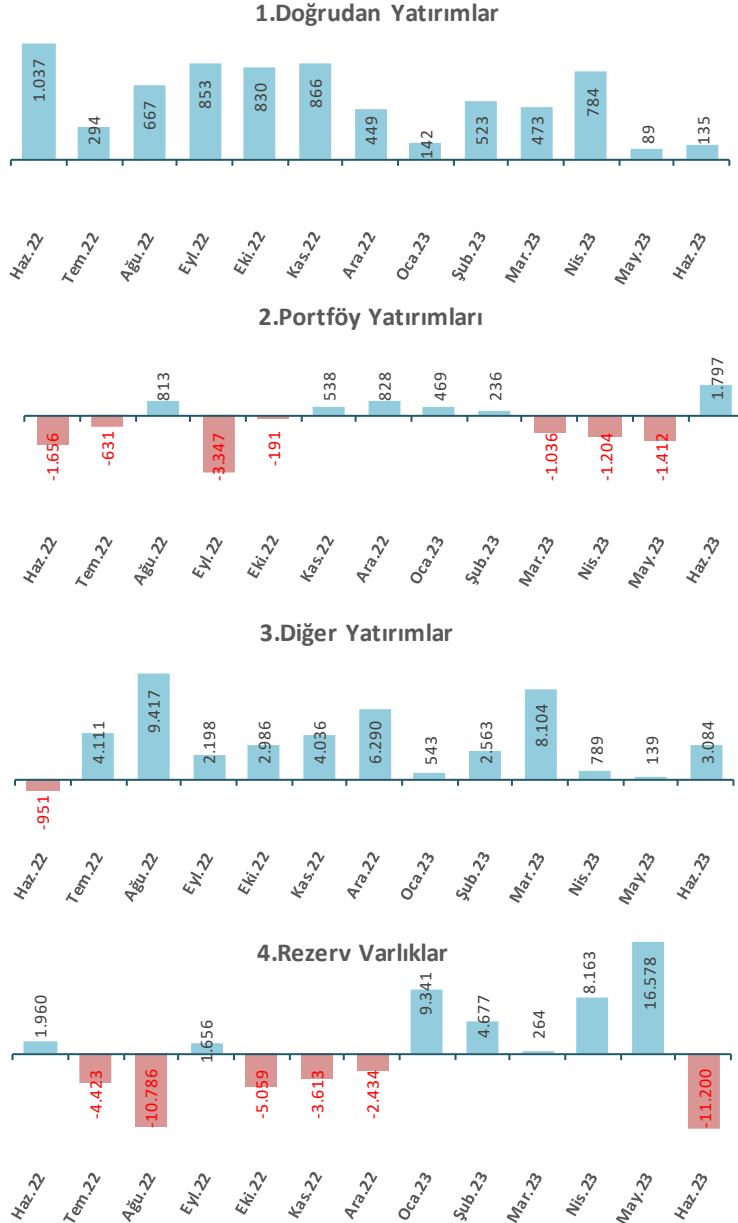
Diğer yatırımlarda da 3.084 milyon dolarlık giriş gerçekleşti.

2023 yılı Mayıs ayında 16.578 milyon dolar net azalış görülen rezerv varlıklarda, Haziran ayında 11.200 milyon dolar artış yaşandı.

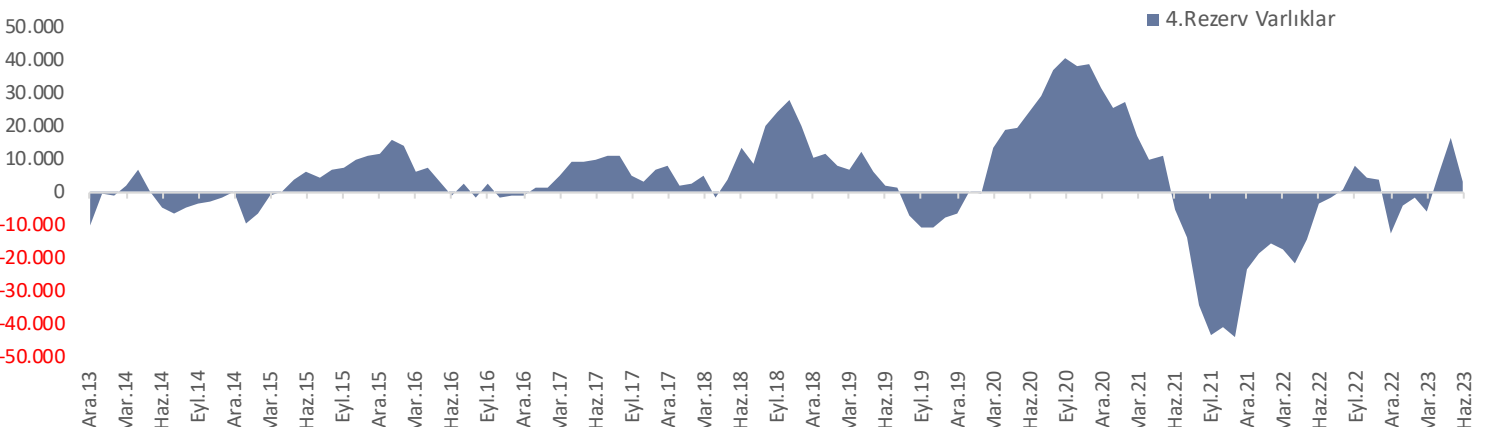
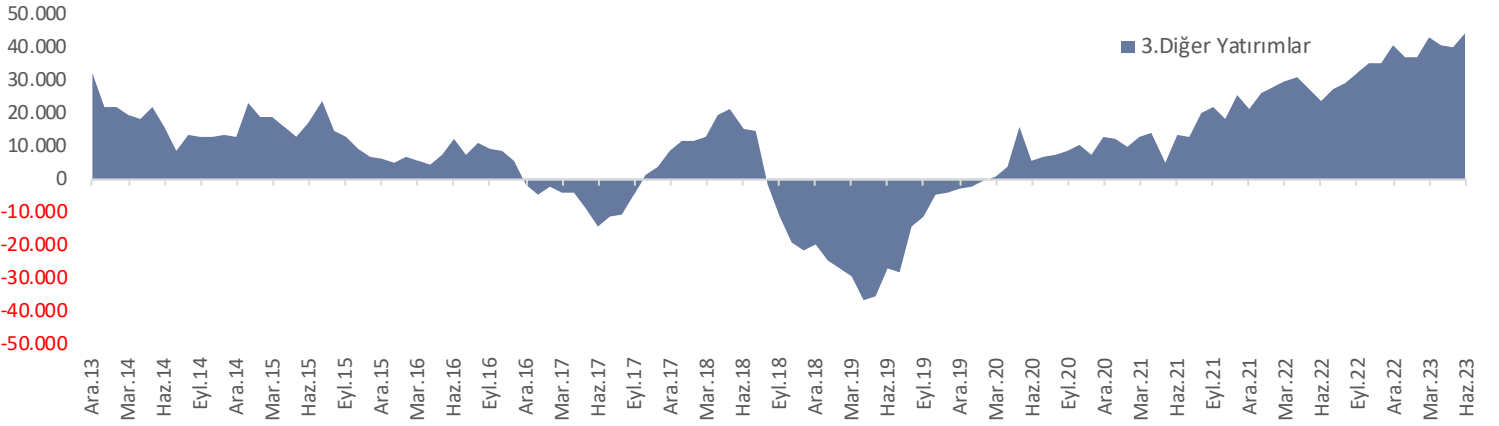
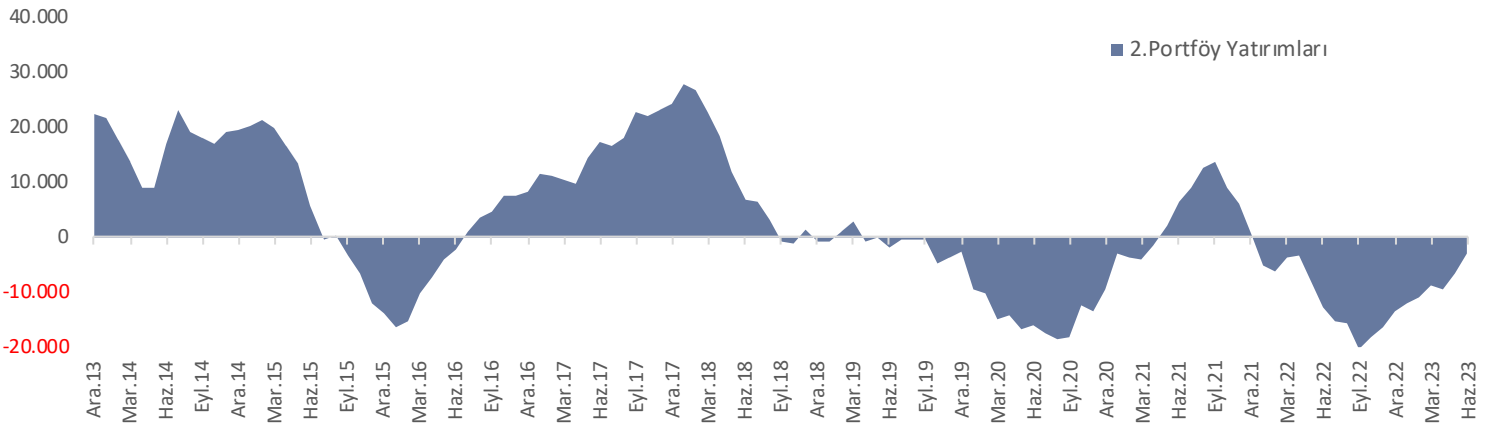
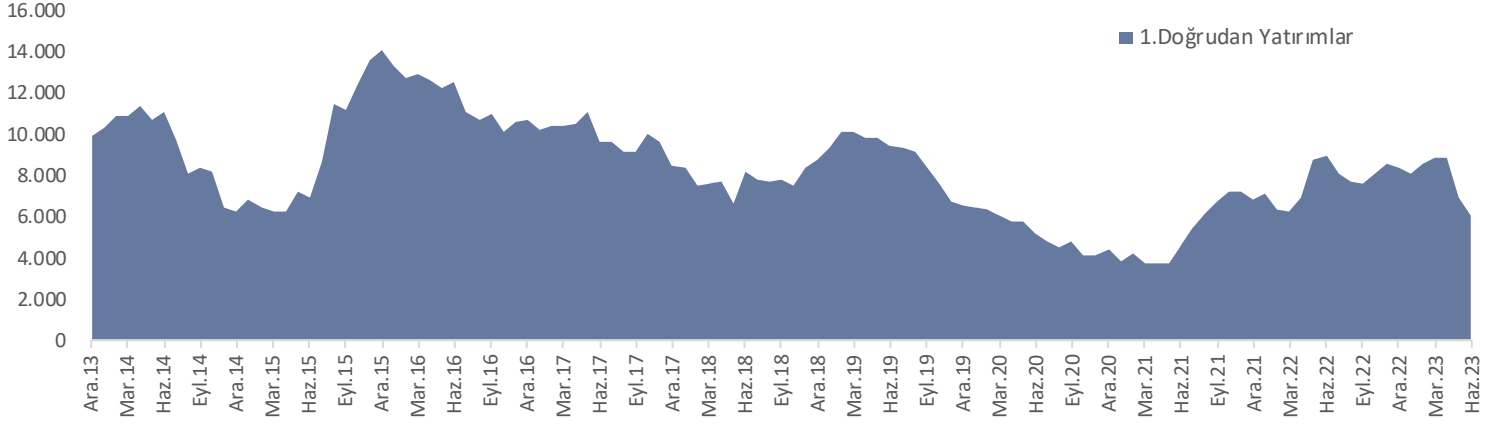
Finans Hesabı, m\$ - Aylık					
	2021	2022	2023	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-644	-4.216	-10.495	104,5%	148,9%
Şubat	-660	-4.062	-7.999	-23,8%	97%
Mart	-1.474	-3.857	-7.805	-2,4%	102,4%
Nisan	-2.328	28	-8.532	9,3%	A.D.
Mayıs	-3.297	-4.217	-15.394	80%	265,0%
Haziran	2.201	-390	6.184	A.D.	A.D.
Temmuz	3.096	649			
Ağustos	3.538	-111			
Eylül	4.213	-1.360			
Ekim	3.286	1.434			
Kasım	159	-1.827			
Aralık	-13.742	-5.133			
Ocak - Haziran	-6.202	-16.714	-44.041		163,5%

Finans Hesabı, m\$ - 12 Aylık					
	2021	2022	2023	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-38.293	-9.224	-29.341	27,2%	218,1%
Şubat	-37.872	-12.626	-33.278	13,4%	163,6%
Mart	-29.611	-15.009	-37.226	11,9%	148,0%
Nisan	-25.790	-12.653	-45.786	23,0%	261,9%
Mayıs	-22.001	-13.573	-56.963	24,4%	319,7%
Haziran	-19.095	-16.164	-50.389	-11,5%	211,7%
Temmuz	-14.023	-18.611			
Ağustos	-4.434	-22.260			
Eylül	1.339	-27.833			
Ekim	6.220	-29.685			
Kasım	5.274	-31.671			
Aralık	-5.652	-23.062			

Kaynak: TCMB

12 AYLIK FİNANS HESABI ALT KALEMLERİ, m\$

Net Hata ve Noksana Hesabı

Ödemeler dengesi; bankalar, TÜİK ve Merkez Bankası verilerinden oluşmaktadır. Kamu sektörüne ilişkin kalemlerde çoğunlukla hata beklenmediği gibi, bankacılık sektörüne ilişkin verilerin de (kur oynaklığının ortaya çıkardığı hesaplama hataları dışında) veri toplama yöntemindeki iyileşmeler nedeniyle, büyük ölçüde doğru olduğu varsayılmaktadır. Dolayısıyla, bankacılık dışı özel sektörün döviz varlıklarındaki değişimin büyük ölçüde net hata noksanına yansıdığı düşünülmektedir. Net hata ve noksan (NHN), tanım gereği, ölçüm hataları ve tablodaki verilerin eksik veya fazla derlenmesinden kaynaklanmaktadır. Net hata ve noksan hesabının ödemeler dengesinde hangi kalemlerden kaynaklandığı net olarak ölçülemezle birlikte, bazı kuvvetli tahminler yapılabilmektedir. NHN oluşmasının sebepleri aşağıdaki gibi özetlenebilir;

- Zaman uyumsuzluğu (İthalat veya ihracat için malın hareketi ile ödemenin farklı bilanço dönemlerine yansması gibi)
- Beyan hataları (gümrük işlemlerine ilişkin beyan hataları gibi)
- Ödemeler dengesindeki çeşitli kalemlerden elde edilen gelirlerin sistem dışına (yastık altına-kasalara) çıkarılması veya finansman esnasında sistem dışından kaynak kullanılması şeklindeki kayıt dışı işlemler,
- Bazı verilerin (turizm ve bavul ticareti) anketler yoluyla elde edilmesindeki hatalar.

Sonuç olarak;

Net hata ve noksan hesabının pozitif olması ülkeye kaynağı bilinmeyen bir döviz girişinin olduğunu, negatif olması ise hangi kalemler ile olduğu bilinmeyen döviz çıkışını gösterir.

Buna göre net hata ve noksan kaleminde 2022 yılı Haziran ayında 2.191 milyon dolar giriş görülürken, 2023 Haziran ayında ise 5.523 milyon dolar giriş yaşandı.

Net Hata ve Noksana, m\$ - Aylık

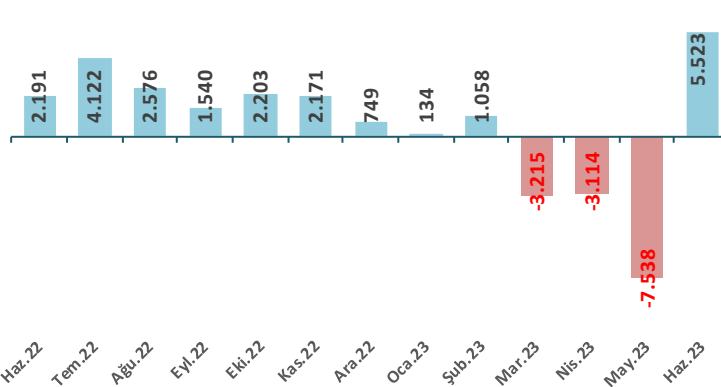
	2021	2022	2023	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	868	2.667	134	-82,1%	-95,0%
Şubat	1.529	1.242	1.058	689,6%	-15%
Mart	1.564	1.724	-3.215	A.D.	A.D.
Nisan	-1.221	2.575	-3.114	-3,1%	A.D.
Mayıs	-399	1.622	-7.538	142,1%	A.D.
Haziran	2.812	2.191	5.523	A.D.	152,1%
Temmuz	2.723	4.122			
Ağustos	1.396	2.576			
Eylül	1.494	1.540			
Ekim	-817	2.203			
Kasım	2.265	2.171			
Aralık	-10.570	749			
Ocak - Haziran	5.153	12.021	-7.152		A.D.

Net Hata ve Noksana, m\$ - 12 Aylık

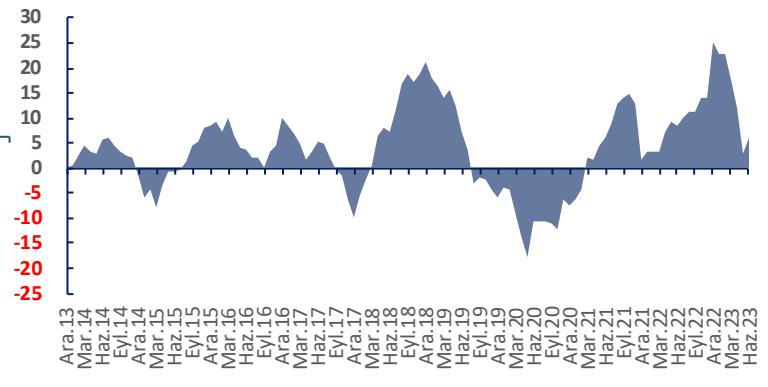
	2021	2022	2023	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-6.191	3.443	22.849	-10,0%	563,6%
Şubat	-4.320	3.156	22.665	-0,8%	618,2%
Mart	1.971	3.316	17.726	-21,8%	434,6%
Nisan	1.824	7.112	12.037	-32,1%	69,2%
Mayıs	4.671	9.133	2.877	-76,1%	-68,5%
Haziran	5.931	8.512	6.209	115,8%	-27,1%
Temmuz	8.957	9.911			
Ağustos	12.808	11.091			
Eylül	13.899	11.137			
Ekim	14.898	14.157			
Kasım	12.675	14.063			
Aralık	1.644	25.382			

Kaynak: TCMB

Net Hata ve Noksana, Aylık, m\$

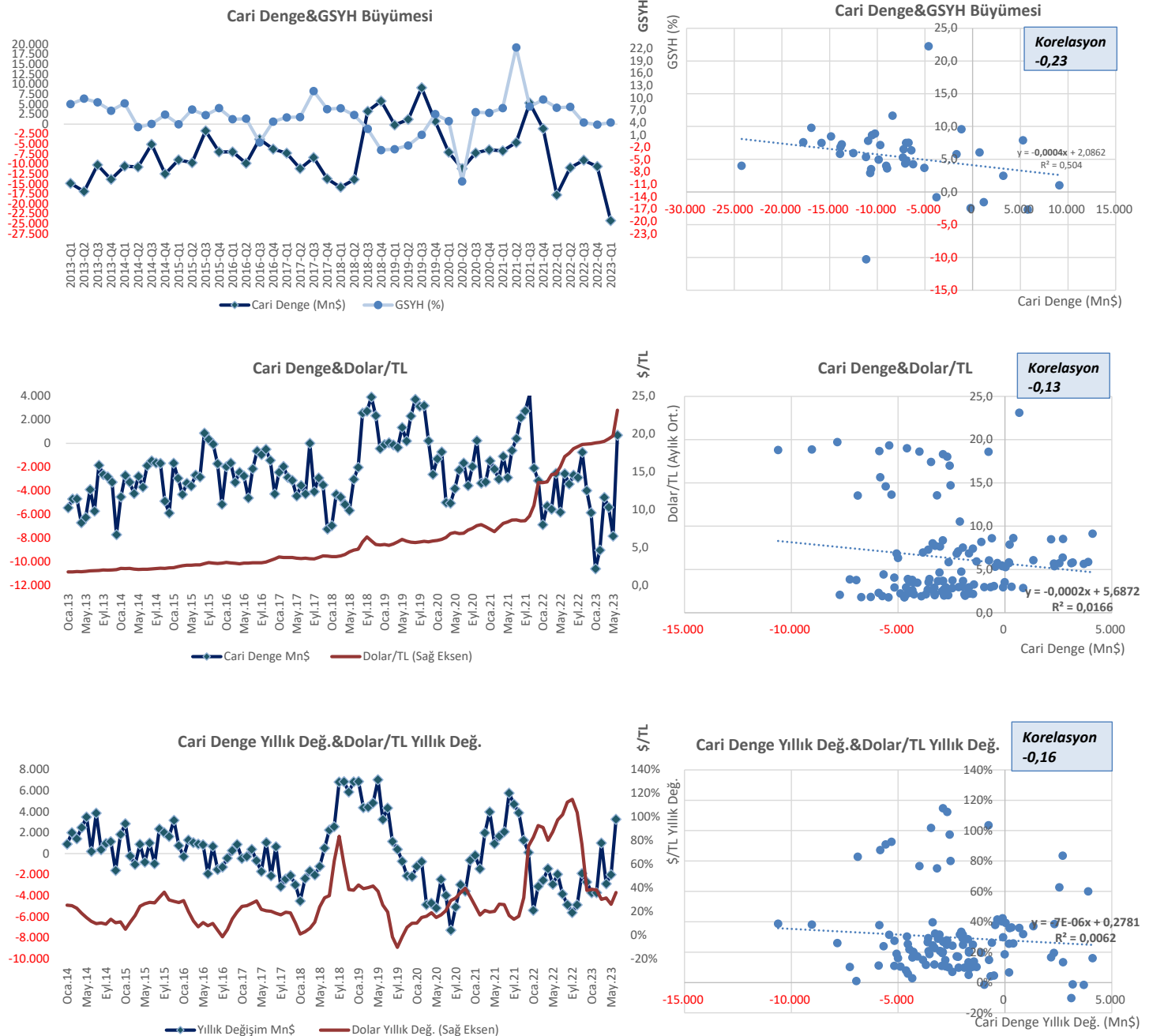

Net Hata ve Noksana, 12 Aylık, milyar \$

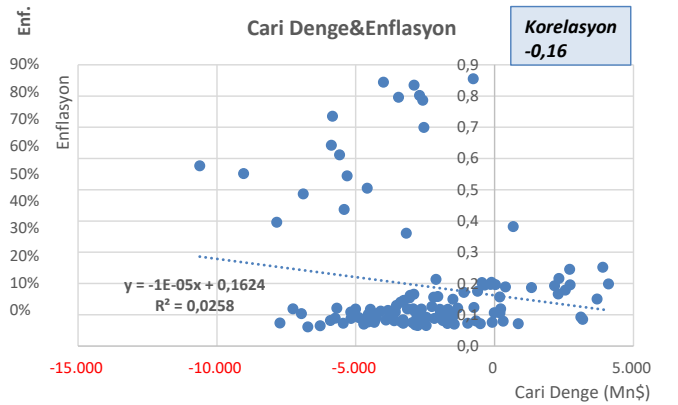
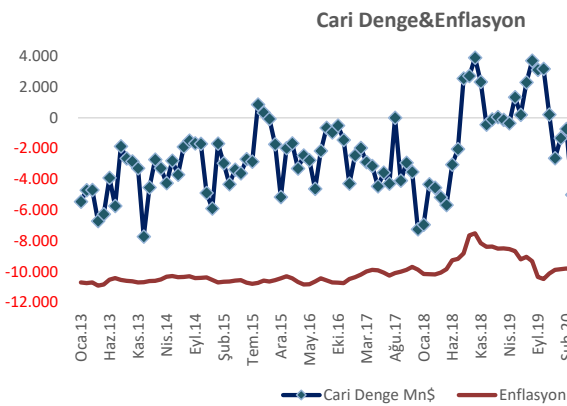
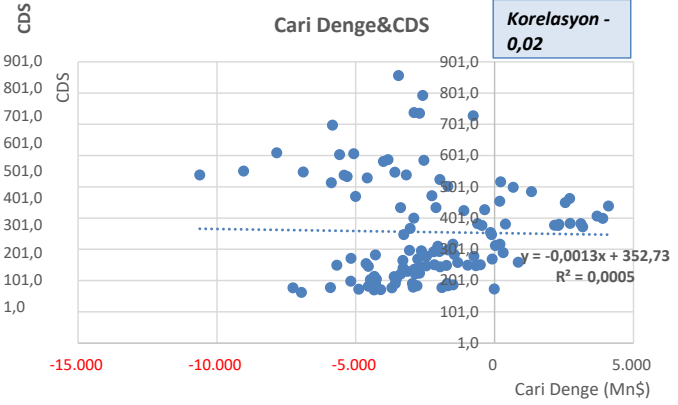
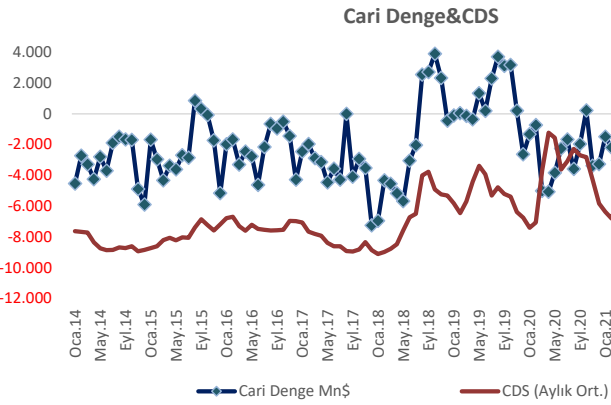
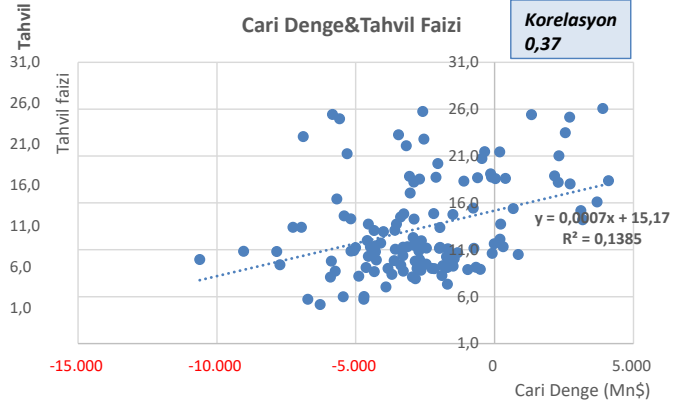
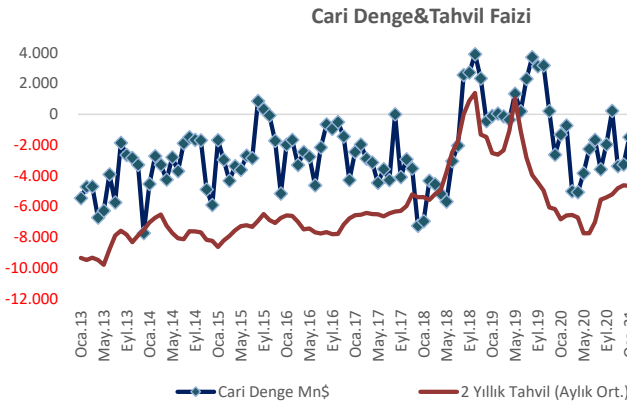
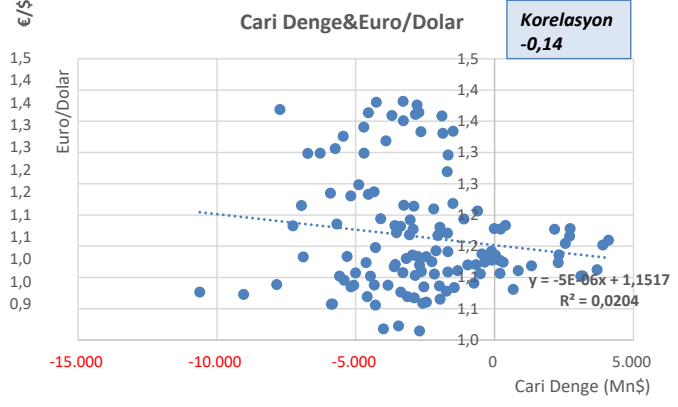
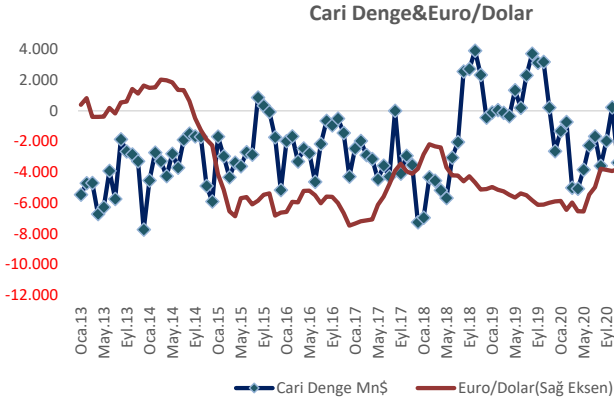

Korelasyon Analizi

Cari Denge ile GSYH Büyümesi, Dolar/TL, Euro/Dolar, Tahvil Faizi, CDS ve enflasyon arasındaki doğrusal ilişki korelasyon analizi ile incelenmiştir. Korelasyon analizinden çıkan en önemli sonuç GSYH büyümesi ile Cari Denge arasındaki korelasyonun 2020 yılı ilk çeyrek sonu -0,71 hesaplanmış olmasıdır. Negatif ve güçlü bir ilişkinin varlığına işaret eden bu oran ekonominin büyümesi için cari açık vermemiz gerektiği şeklinde yorumlanmaktadır. Bir başka deyişle ithalata dayalı bir büyüme modelimiz olup, GSYH artışı yükseldikçe Cari Açık rakamı da artmaktadır. Ekonominin soğumaya başladığı dönemlerde de cari açık azalmakta hatta cari fazla oluşmaktadır. 2020 yılı ikinci çeyreği sonunda ise GSYH büyümesi ile Cari Denge arasındaki korelasyonu -0,47'ye gerilemiştir. Korelasyondaki düşüşün nedeni 2019 yılı sonunda Çin'nin Wuhan kentinde ortaya çıkan ve sonrasında tüm dünyada etkisini gösteren koronavirüs salgını nedeniyle 2020 yılı ikinci çeyrekte yaşanan olağanüstü durumdur. Salgın sebebiyle tüm ülkelerin kendilerini kapatmalarına paralel olarak ülkemizde de ekonominin kısmen kapanmış olması sonucu ülkemiz ekonomisinin 2020 yılı ikinci çeyrekte %10,4 daralması korelasyonda bozulmaya sebep olmuştur. Ekonominin soğumasının diğer indikatörleri olan Dolar/TL artışı, faizlerin yükselişi gibi parametrelerle Cari Denge orta derece pozitif korelasyona sahiptir. Dolar/TL arttıkça Cari Açık azalmakta hatta Cari Fazla verilmektedir. Kurdaki yükselişin ithalat fiyatlarının görece yüksek kalmasına ve Türk Mallarının ucuz kalmasına sebep olması ihracatı artırdığı gibi ithalatı da azaltmakta ve cari dengeyi pozitif etkilemektedir. Kurdaki yükselişin zamanla kanıksanmasıyla ithalata dayalı büyüme modelinin doğal bir sonucu olarak ekonomik canlanmayla beraber cari denge açık vermeye başlamaktadır.

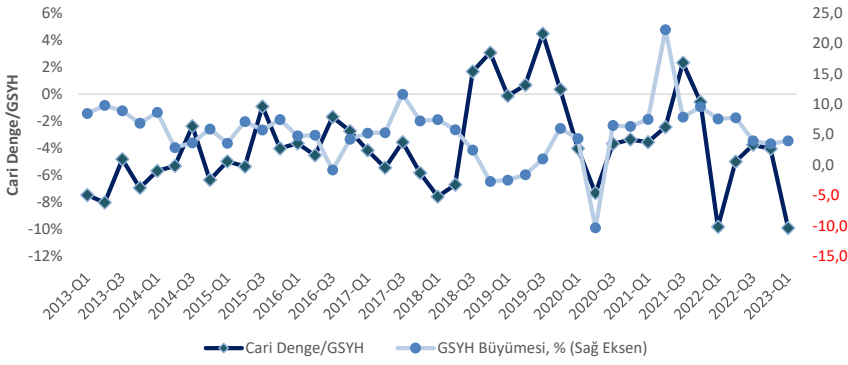

Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi

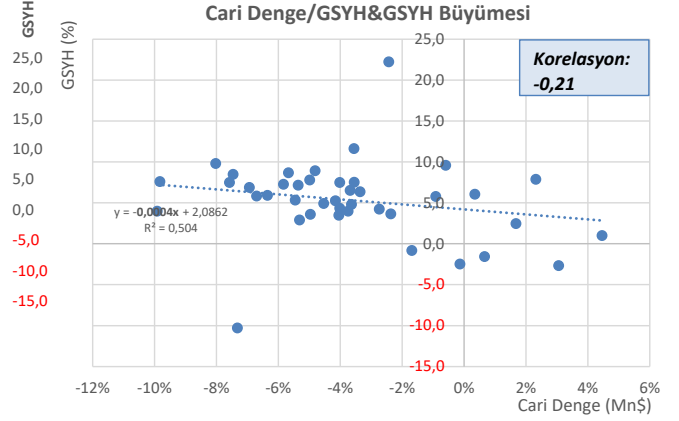

Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi

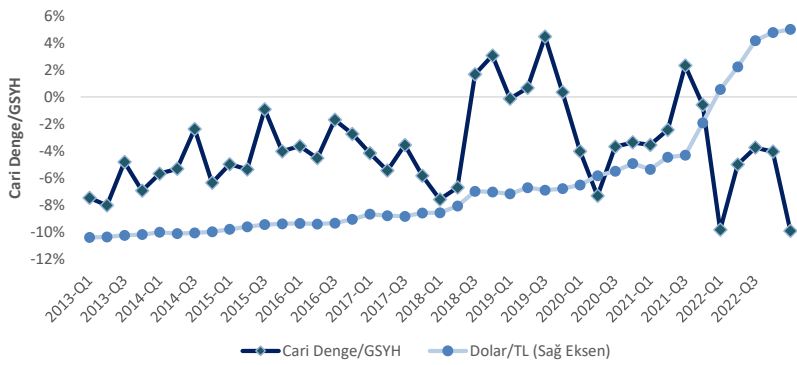
Cari Denge/GSYH&GSYH Büyümesi

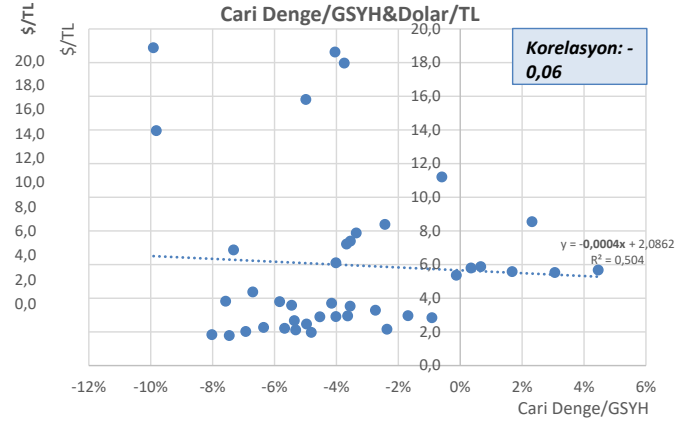
Cari Denge/GSYH&GSYH Büyümesi

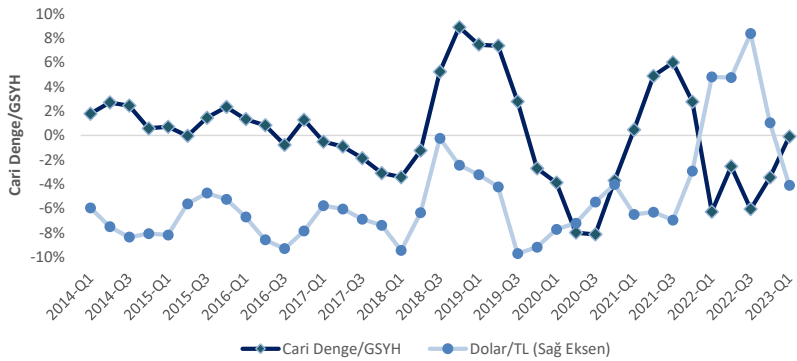
Cari Denge/GSYH&Dolar/TL

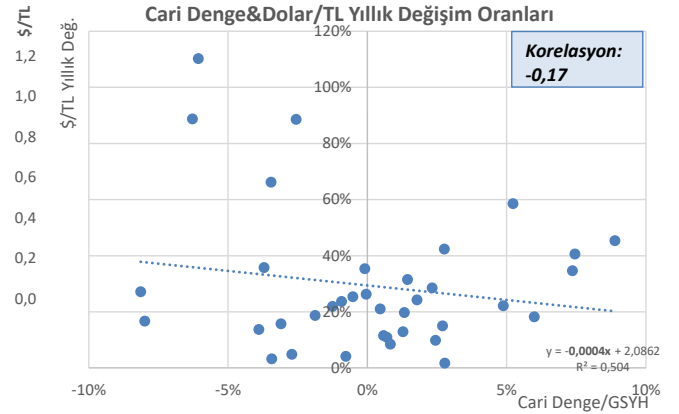
Cari Denge/GSYH&Dolar/TL

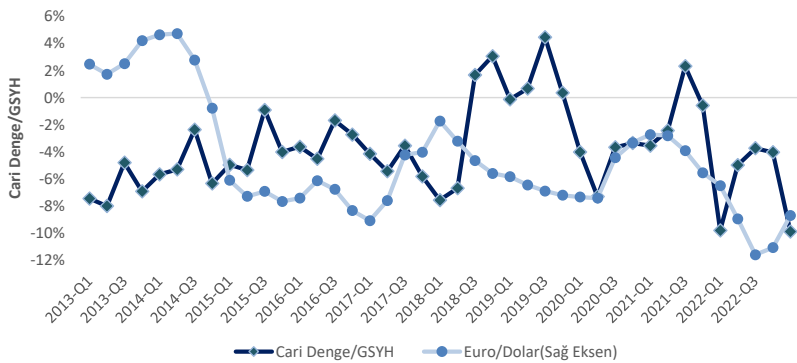
Cari Denge/GSYH&Dolar/TL Yıllık Değişim Oranları

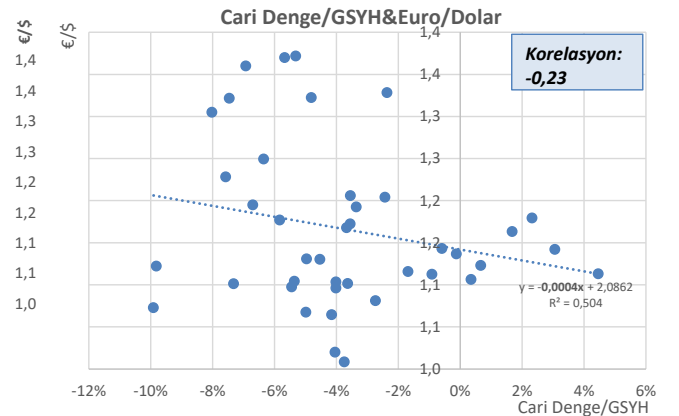
Cari Denge&Dolar/TL Yıllık Değişim Oranları

Cari Denge/GSYH&Euro/Dolar

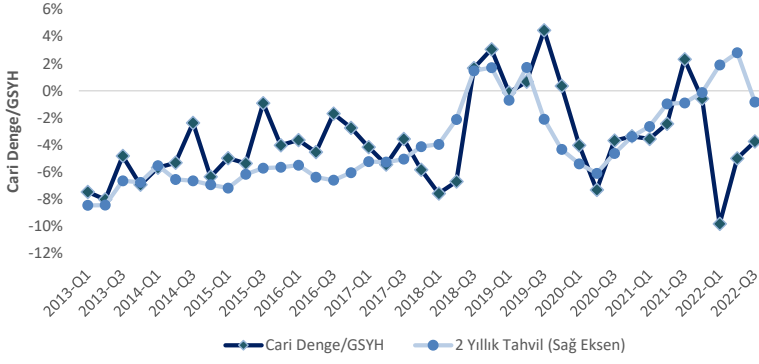

Cari Denge/GSYH&Euro/Dolar

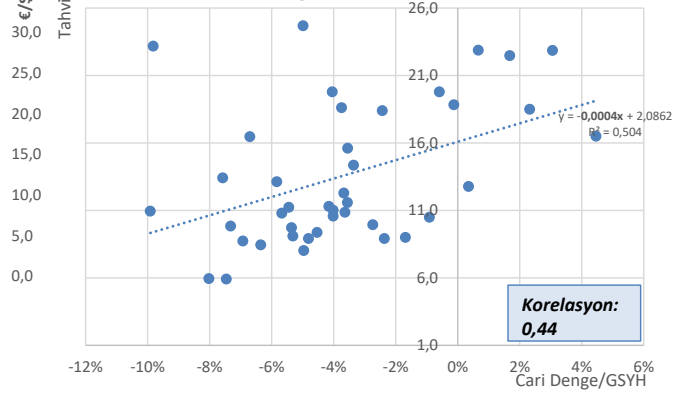

Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi

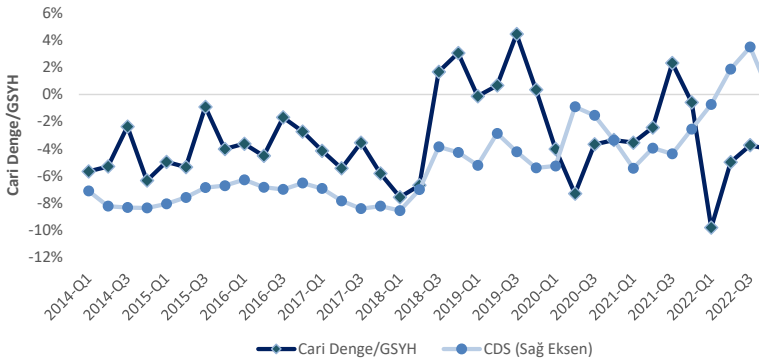
Cari Denge/GSYH&Tahvil Faizi

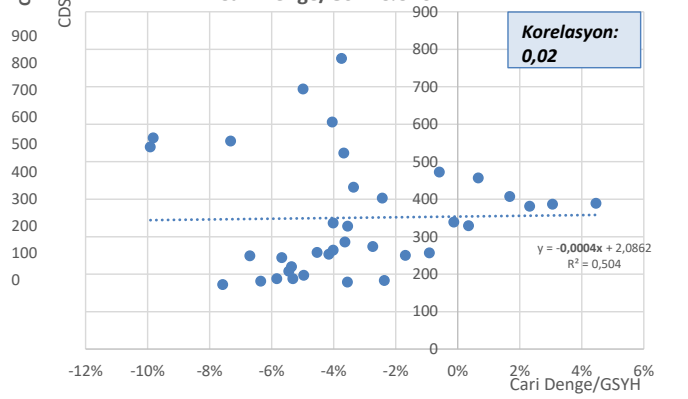
Cari Denge/GSYH&Tahvil Faizi

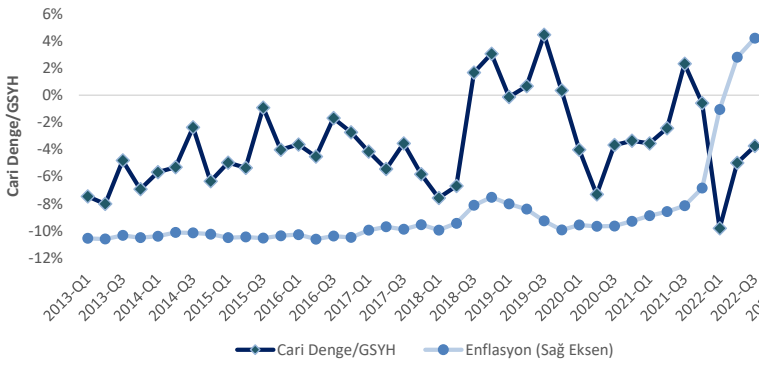
Cari Denge/GSYH&CDS

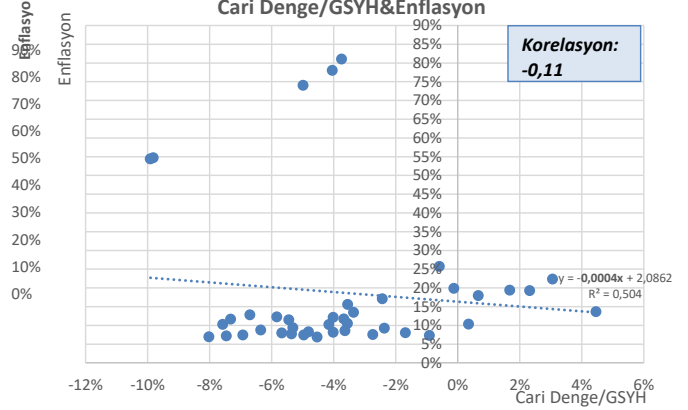
Cari Denge/GSYH&CDS

Cari Denge/GSYH&Enflasyon

Cari Denge/GSYH&Enflasyon

Bizim Menkul Değerler A.Ş.
Araştırma Bölümü
Email : arastirma@bmd.com.tr
Telefon : 0216-547-13-00

Önemli Uyarı

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

Burada yer alan bilgiler Bizim Menkul Değerler A.Ş. (BMD) tarafından okuyucuyu bilgilendirme amacı ile BMD'nin güvenilir olduğunu düşündüğü yayımlanmış bilgilerden ve veri kaynaklarından derlenerek hazırlanmıştır. Kullanılan bilgilerin hatasızlığı ve/veya eksiksizliği konusunda BMD hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. BMD Araştırma raporları şirket içi ve dışı dağıtım kanalları aracılığıyla tüm BMD müşterilerine eşzamanlı olarak dağıtılmaktadır. Ayrıca, Burada yer alan tahmin, yorum ve tavsiyeler dokümanın yayınlandığı tarih itibarıyla geçerlidir. BMD Araştırma Bölümü daha önce hazırladığı ya da daha sonra hazırlayacağı raporlarda bu raporda sunulan görüş ve tavsiyelerden farklı ya da bu raporda sunulan görüş ve tavsiyelerle çelişen başka raporlar yayımlayabilir. Çelişen fikir ve tavsiyeler bu raporu hazırlayan kişilerden farklı zaman dilimlerine işaret ediyor, farklı analiz yöntemlerini içeriyor ya da farklı varsayımlarda bulunuyor olabilir. Böyle durumlarda, BMD'nin bu raporlardaki tavsiye ve görüşlerle çelişen diğer BMD Araştırma Bölümü raporlarını okuyucunun dikkatine sunma zorunluluğu yoktur. BMD ve ilişkili olduğu firmalar bu raporda adı geçen pay senetlerinde pozisyon sahibi olabilir ve/veya raporun yayınlanma tarihinden sonra işlem yapabilir. Ayrıca yatırımcılar bu raporda adı geçen şirketlerle BMD ve/veya diğer ilişkili firmalarının iş ilişkisi içerisinde olabileceğini kabul ederler.

Bu çalışma kesinlikle tekrar çıkarılmak, çoğaltılmak, kopyalanmak ve/veya okuyucudan başkasına dağıtılmak üzere hazırlanmamıştır ve BMD Araştırma Bölümü'nün izni olmadan kopyalanamaz ve çoğaltılıp dağıtılamaz. Okuyucuların bu raporun içeriğini oluşturan yatırım tavsiyeleri, tahmin ve hedef fiyat değerlemeleri de dahil olmak üzere tüm yorum ve çıkarımların, BMD Araştırma Bölümü'nün izni olmadan başkalarıyla paylaşmamaları gerekmektedir. BMD bu araştırma raporunu yayınlamaya, müşterilerine ve gerekli yatırım profesyonellerine dağıtmaya yetkilidir. BMD Araştırma Bölümü gerekli olduğunu düşündüğünde düzenli olarak yatırım tavsiyelerini güncellemekte ve temel analize dayalı araştırma raporları hazırlamaktadır. Bununla birlikte, bu çalışma herhangi bir hisse senedinin veya finansal yatırım enstrümanlarının alımı ya da satımı için BMD ve/veya BMD tarafından direk veya dolaylı olarak kontrol edilen herhangi bir şirket tarafından gönderilmiş bir teklif ya da öneri oluşturmamaktadır. Herhangi bir alım-satım ya da herhangi bir enstrümanın halka arzına talepte bulunma kararı bu çalışmaya değil, arz edilen yatırım aracı ile ilgili kamuya duyurulmuş ve yayınlanmış izahname ve sirkülere dayanmalıdır. BMD ya da herhangi bir BMD çalışanı bu raporun içeriğindeki görüş ve tavsiyelere uyulması sebebiyle doğabilecek doğrudan ya da dolaylı herhangi bir zarar ya da kayıpla ilgili olarak sorumlu tutulamaz.